עגורים, חקלאים ומבקרים: סיפור של פשרה

כתבות ב־3 רמות קריאה
רמה 3 · כיתות ה׳–ו׳

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

בכל שנה עוברות בשמי ישראל מאות מיליוני ציפורים נודדות. הסיבה היא המיקום: ארץ ישראל היא גשר יבשתי צר בין אירופה ואסיה לבין אפריקה. מצד אחד יש הים התיכון ומצד שני המדבר, ושתי האפשרויות קשות לציפורים שאינן יכולות לעצור בדרך. לכן רבות מהן עוברות כאן, ואחת הבולטות שבהן היא העגור האפור.

עד שנות החמישים של המאה העשרים היו בעמק החולה אגם וביצות. כדי להרחיב את השטחים החקלאיים ולהילחם במלריה, ייבשו את הביצות. כעבור שנים התברר שלייבוש היו גם תוצאות קשות: בעלי חיים וצמחים נעלמו, והאדמה נפגעה. בשנות התשעים הציפו מחדש חלק קטן מן העמק, וכך נוצר אגמון החולה.

העגורים "גילו" את האגמון במהירות. במקום להמשיך לאפריקה, עשרות אלפים מהם נשארים בו כל החורף. בלילה הם עומדים במים הרדודים, שם קשה לטורפים להתקרב אליהם, וביום הם מחפשים מזון. הבעיה הייתה שהמזון הקל ביותר היה בשדות: העגורים ליקטו את הזרעים ואכלו את הנבטים הצעירים, והחקלאים ספגו נזקים כבדים.

הדרך שנמצאה היא פשרה. בכל יום מפזרים לעגורים כמה טונות של תירס בשטח מיוחד ליד האגמון, ומרחיקים אותם בעדינות מן השדות. כך החקלאים מצמצמים את הנזק, העגורים מקבלים מזון בטוח, והאגמון הפך לאחד ממקומות הצפרות המפורסמים בעולם. המבקרים יכולים לצפות בלהקות מתוך עגלה מוסווית, בלי להבריח את הציפורים.

יש מי ששואלים: האם נכון להאכיל ציפורי בר? אולי ההאכלה משנה את הרגלי הנדידה שלהן? חוקרים מצמידים לחלק מהעגורים משדרים קטנים ועוקבים אחר מסלולם, כדי להבין את ההשפעה. הסיפור של החולה מראה שהחלטה אחת של בני אדם יכולה להשפיע על הטבע במשך עשרות שנים – ולכן כדאי לבדוק כל צעד היטב.

שאלות

איתור מידע גלוי **1. מה היו שתי הסיבות לייבוש ביצות החולה?**

_____

_____

איתור מידע גלוי **2. למה העגורים עומדים בלילה בתוך המים הרדודים?**

א. כדי למצוא דגים

ב. כי קשה לטורפים להתקרב אליהם שם

ג. כי המים חמים יותר מהאוויר

ד. כדי להתרחק מהמבקרים

הבנה ופרשנות **3. הכותב קורא לדרך שנמצאה "פשרה". הסבירו את המילה בעזרת דוגמה מן הכתבה: מה כל צד מקבל, וממה הוא מוותר?**

הסקת מסקנות **4. מה אפשר ללמוד מן הכתבה על ההשפעה של החלטות של בני אדם על הטבע? בססו את תשובתכם על שני פרטים מן הטקסט.**

הערכה וביקורת **5. בפסקה האחרונה מוצגת שאלה: "האם נכון להאכיל ציפורי בר?" מה דעתכם? הציגו נימוק בעד ונימוק נגד, וכתבו מה אתם מחליטים.**

שאלה פתוחה לכתיבה **6. הציעו ניסוי או תצפית שיעזרו לחוקרים לבדוק אם ההאכלה משנה את הרגלי הנדידה של העגורים. מה תמדדו, ואיך תשוו?**